

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.

- ректор Одеської національної академії харчових технологій,
д. т. н., професор (голова редакційної колегії)

Трішин Ф.А.

- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи,
к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)

Дец Н.О.

- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент

Корнієнко Ю.К.

- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент

Кручек О.А.

- начальник відділу контролю якості та сертифікації,
к. т. н., доцент

**Мураховський
В.Г.**

- директор Навчально-методичного центру забезпечення
якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент

Сярова А.С.

- методист Навчально-методичного центру забезпечення
якості вищої освіти

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників.
Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть
учасники.**

СЕКЦІЯ 4**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ****УДК 378.091.212.7: 159.923.2****ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ НАВИЧКІВ
САМОПРИЙНЯТТЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ****С.С. Орлова, Л.К. Овсянникова**

Рівень автоматизованого та технологізованого середовища, у якому знаходиться наше суспільство, висуває до фахівців різних галузей головну вимогу: вміння адаптуватися до змін, що відбуваються навколо.

З чого починається будь-який професійний шлях? З навчання. Ще зі шкільних років деякі молоді люди вже знають із якою професією пройдуть по життю, але є й ті, які вже вступивши до закладу вищої освіти (далі ЗВО) не до кінця розуміють обрану галузь. Але у двох випадках, молода сучасна людина, яка переступила поріг ЗВО, стикається зі змінами соціальних умов та пошуком шляхів успішної адаптації до нової діяльності. І саме цей шлях - один з найважливіших періодів її життєдіяльності, особистісного зростання та становлення як фахівця з вищою освітою.

Адаптація студентів до навчальної діяльності обіймає вплив як суб'єктивних, так і об'єктивних чинників, до яких відносяться зміст та організація навчального процесу у ЗВО [1]. Особливої уваги тут потребують студенти-першокурсники, оскільки звична для них організаційна модель навчання відрізняється від навчання у вищій школі. Перехід з одного рівня навчання на інший, форми організації занять, критерії оцінювання знань, нові технології та стандарти освіти - це нове з чим стикається першокурсник. Все це супроводжується тим, що молоді люди опиняються в новому для них середовищі і виникає необхідність звикати і пристосовуватися до нього. Фактично, значна частина молодих людей на момент вступу до ЗВО переживає фазу прийняття й виконання самостійного рішення, що для багатьох з них є невчасним і невідповідальним.

При вступу студент, як особистість, продовжує формуватись і розвиватись відповідно до свого нового соціального становища, яке він займає у суспільстві, під впливом нового оточення, нового колективу, нових умов і вимог. Для першокурсників професійне навчання стає більш складним за формами та змістом, а тому підвищує вимоги до особистості. Тому важливо

піти шляхом адекватної самооцінки, саморозвитку та когнітивної самореалізації [1].

Спроможність адаптуватися, долати труднощі, віднайти своє місце у життєвому просторі є вирішальним чинником вдалого розвитку молодшої людини, а в майбутньому - фахівця з вищою освітою.

У ЗВО процес навчання першокурсників налагоджується непросто - новизна студентського статусу, відсутність референтної групи, підвищеними вимог з боку професорсько-викладацького складу, напруженість режиму навчання, збільшення обсягу самостійної роботи і самовідповідальності загалом. Усе це вимагає значної мобілізації своїх можливостей та часто призводять до стану психологічного перенапруження [2]. Здається, студенти легше б переживали адаптаційний період, якби могли активно впливати на умови навчання, але у сучасній вищій школі студентське самоврядування займає вагомe місце. Всезагальна думка про пасивність студентства є абсолютно помилковою, оскільки вплив на оточення є дійсним підґрунтям життя і розвитку особистості взагалі, а отже, й особистості студента.

Ставлення студента до обраного фаху, професійне спрямування, особистісне самовизначення, цілісна особистість, творча самореалізація, відкриття до сприйняття нового досвіду - основні чинники, які впливають на адаптацію [3, 4].

На жаль, недостатній рівень підготовки за шкільними навчальними програмами, ігнорування окремими предметами навчального плану середньої школи, несформовані навички навчально-пізнавальної роботи, недостатній розвиток словесно-логічного мислення, пасивність, відсутність самостійності у розв'язанні проблем і вирішенні завдань, недостатньо осмислена установка на оволодіння професією, невпевненість у власній спроможності ефективно організувати своє навчання і життя - не поліпшує швидку адаптацію у ЗВО. А саме в цей період студентська молодь відчуває сильний вплив соціуму, що формує її світогляд і характер [2, 5]. Першокурсники пристосовуються до студентського життя, обравши, можливо, не найкращий шлях і далеко не оптимальний спосіб життя, використовуючи методом спроб і помилок, які інколи спричиняють серйозні негативні моменти в подальшій його діяльності.

Підводячи підсумок щодо розглянутих труднощів у навчанні студентів-першокурсників, слід зазначити, що рівень особистісної готовності до самостійного життя сучасних випускників шкіл вимагає суттєвої додаткової роботи з ними в системі вузівського навчання. А саме - стимуляція розвитку таких особистісних якостей, як самостійність, відповідальність, інтегрованість, а також керованість пізнавальної та емоційної діяльності.

Література

1. Березовин Н.А. Адаптация студентов к жизнедеятельности вуза: психолого-педагогические аспекты//Выбранные научовые працы БДУ. - Минск. - 2001. - С. 11-25.

2. Кондратова Н.О. Проблеми адаптації студентів ВНЗ: зміст, форми, психологічна специфіка // Психологія: зб. наук. праць. Вип. 2. - К.: НПУ. - 1999. - С. 189-196.
3. Скрипник В. Особливості перебігу та само сприйняття соціально-психологічної адаптації студентів-першокурсників // Психологія і суспільство. - 2005. - № 2. - С. 87-93.
4. Барко В.І., Шаповалов О.В., Панок В.Г. Психологічна діагностика // Практична психологія та соціальна робота. - 1998. - № 9. - С.27-30.
5. Мамаєв Л.М., Дегтярьова Л.М., Добрик Л.О. Адаптація студентів-випускників ліцею в умовах вузу // Нові технології навчання. н.-м. зб. - Вип. 16. - К, 1996. - С. 82-85.

ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

С.А. Дмитрашко

Дистанційне навчання ґрунтується на ідеї відкритої освіти. Воно носить інтерактивний характер взаємодії викладача і студента, змінює авторитарну модель традиційної педагогіки на сучасну координуючу, підтримує самостійну роботу студента. До проблем дистанційного навчання можемо віднести психологічні особливості організації навчання у комп'ютерному освітньому просторі.

Дистанційне навчання - це новітня педагогічна технологія, яка використовує інформаційний простір для комунікації між викладачем - студентом, але також робить можливою комунікацію між студентами (полілог, чат) і запроваджує нову комунікацію між студентами та інформацією. Виникає ситуація, в якій взаємодіють люди, знання, технології, техніка, тому треба враховувати багато факторів в організації навчання. У традиційній моделі джерелом і інтерпретатором знань виступає викладач, то тепер джерелом інформації стають бази даних; координатором - викладач; інтерпретатором - студент. Віртуальний освітній простір суб'єкта відображає взаємозв'язок всіх сфер особистості: інтелектуальної, емоційної, ціннісно-смислової, поведінкової та ін. [1]. Викладач стає посередником між студентом і навчальним матеріалом, а не єдиним джерелом знань. Викладачеві важливо організувати роботу, тобто сформулювати тему, допомогти взаємодії групи та бути ментором, наставником у вирішенні складних питань.

Перед викладачем з'являються нові виклики, адже навчальний процес буде ефективним тільки у випадку створення необхідних умов. Сучасні творчі викладачі вивчають телекомунікаційний освітній простір, створюють технологічні моделі ефективного навчання; досліджують необхідні умови адаптації студентів до дистанційного навчання. Створення сприятливого психологічного клімату, врахування показників когнітивного розвитку, особливостей темпераменту і характеру є важливим фактором в організації

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Проблеми кадрового забезпечення спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»	
І.І. Савенко, І.О. Седікова	326
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників як необхідна складова професійного розвитку	
В.М. Лисюк, В.І. Булюк, В.В. Пуга	329
Використання освітніх інтернет ресурсів у професійній діяльності викладача вищого навчального закладу	
Ю.Г. Лобода	332
Методика, як область практичної діяльності викладача	
Г.А. Шевченко, Ю.М. Мельник	335
Забезпечення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників як умова для сталого підвищення якості освітнього процесу ЗВО	
О.П. Бодик	336
Управління самоосвітою науково-педагогічних працівників ВНЗ	
І.А. Осадча	339
Оптимальна модель вищої освіти в Україні в умовах глобалізації ринку освітніх послуг	
Л.А. Бахчиванжи, О.В. Євтушок, Р.Р. Значек	342
Перспективи E-LEARNING як моделі здобуття вищої освіти	
Т.В. Стрікаленко	345
Дуальна освіта для технологів на профільних підприємствах галузі України	
Л.В. Агунова, О.М. Савінок	346
Партнерство науки і бізнесу: необхідність або умовність?	
Н.М. Поварова	348
Проектне навчання	
В.Г. Бондаренко, И.В. Глинська	350
Особливості адаптації та формування навичків самоприйняття студентів-першокурсників у закладах вищої освіти	
С.С. Орлова, Л.К. Овсянникова	352
Гуманітарні аспекти дистанційного навчання	
С.А. Дмитрашко	354
Використання інтерактивних форм навчання при підготовки студентів з дисциплін «Технологія галузі», «Загальна технологія та технологія галузі», «Технологія виробництва товарів», «Технологія переробки вторинної сировини»	
Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко, Т.І. Нікітчина, Т.А. Манолі	356
Форми організації самостійної роботи з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність»	
Ю.О. Бровкіна	357
Застосування технології дистанційного навчання MOODLE для стимулювання активної участі студентів у навчальному процесі	
І.Г. Кривоногова	358
Використання інтернет-ресурсів у викладанні економічних дисциплін	
Т.В. Свистун	360